

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 34794
Nom: Expressió gràfica
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1402 - Grau en Enginyeria Electrònica de Telecomunicació	Escola Tècnica Superior d'Enginyeria	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1402 - Grau en Enginyeria Electrònica de Telecomunicació	Expressió gràfica	BÀSICA

COORDINACIÓ

ESTEVE GOMEZ VICENTE

RESUM

Aquesta assignatura s'imparteix en el segon quadrimestre del primer curs del Grau en Enginyeria en Electrònica Industrial. Pertany al grup de matèries de formació bàsica. En aquesta matèria es pretén oferir als estudiants una visió de l'expressió gràfica i la seva aplicació en l'enginyeria. Es proporcionen els conceptes fonamentals de l'educació de la visió en l'espai i del dibuix tècnic, amb especial incidència en la utilització dels programes informàtics més habituals

Els continguts de l'assignatura són:

Tècniques de representació. Concepció espacial. Normalització. Disseny assistit per ordinador. Fonaments del disseny industrial.

Els objectius generals de l'assignatura són:

- Millorar l'educació de la visió en l'espai-pla:
- A partir d'un objecte donat en 3 dimensions, dibuixar les vistes necessàries per construir-lo.

- De l'anàlisi de les vistes d'un objecte, han de construir-en sistema axonomètric.
- Elaborar dibuixos en 2 i 3 dimensions amb eines de CAD
- Utilitzar el dibuix com a instrument per a explicar "el que es veu" o les idees i intencions (expressió gràfica).
- L'alumne utilitzarà les seves capacitats d'observació i anàlisi, sensibilitat, retentiva i intuïtiva, de reflexió i de deducció.
- Reconèixer el metallenguatge gràfic.
- Representar mitjançant el dibuix objectes i peces mecàniques.
- Descriure la metodologia a seguir en disseny industrial.
- Fomentar i millorar en l'alumne les seves habilitats per a la investigació.
- Ser capaços de complir amb els terminis de lliurament.

Fomentar la capacitat crítica de l'alumne.

Les classes de teoria s'impartiran en castellà (o valencià si es el cas) i les classes pràctiques i de laboratori segons consta en la fitxa de l'assignatura disponible en la web del grau

ons consta en la fitxa de l'assignatura disponible en la web del grau

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Sense requisits previs

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1402 - Grau en Enginyeria Electrònica de Telecomunicació

G3 - Coneixement de matèries bàsiques i tecnologies que el capacite per a l'aprenentatge de nous mètodes i tecnologies, així com que el dote d'una gran versatilitat per adaptar-se a noves situacions.

G5 - Coneixements per a la realització de mesures, càlculs, valoracions, taxacions, peritatges, estudis,

informes, planificació de tasques i altres treballs anàlegs en el seu àmbit específic de la telecomunicació.

G6 - Facilitat per al maneig d'especificacions, reglaments i normes de compliment obligat.

R2 - Capacitat per utilitzar aplicacions de comunicació i informàtiques (ofimàtiques, bases de dades, càlcul avançat, gestió de projectes, visualització, etc.) per recolzar el desenvolupament i l'explotació de xarxes, serveis i aplicacions de telecomunicació i electrònica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRIDUCCIÓ ALS SISTEMES CAD

Programes C.A.D. Tipus. Història de les aplicacions del C.A.D. Sistemes C.A.D. / C.A.M. El C.A.D. en la indústria. Aplicacions del C.A.D. en l'enginyeria.

2. CAD EN DUES DIMENSIONS

Instal·lació i arrencada del programa. Menú principal i configuració. Gestió de perifèrics. Zones de pantalla. Ordres i opcions. Reixeta, Zoom, Forçar Coordenades, Orto. Dibuix i edició. Entorn de treball. Gestió de la visualització. Gestió de capes. Gestió de blocs i atributs. Acotació. Gestió dels dibuixos. Traçat de plànols

3. PERSONALITZACIÓ DEL CAD

Biblioteques. Teclat i menús. Tabletes. Rutines AutoLISP

OPERACIONS AMB SEGMENTS I ANGLES: El teorema de Thales. Extensió del teorema de Thales. Construcció de perpendiculars: mediatriu d'un segment. Construcció del segment mitjana proporcional entre dos segments donats. Construcció gràfica de l'arrel quadrada.

LA CIRCUMFERÈNCIA: Circumferències: definició i elements. Angle respecte de una circumferència. Central, inscrit, semiinscrit, interior, exterior, circumscrit. Arc capaç d'un segment. Rectificació de la circumferència: construccions de Kochansky i de Mescheroni.

TRIANGLES: Definició. Classificació. Cevianes. Punts notables d'un triangle. Incentre. Circumcentre. Baricentro. Ortocentre. Exicentro. Triangle pedal d'un triangle. Teorema de Nagel. Igualtat i semblança de triangles. Propietats fonamentals dels triangles. Aplicacions.

QUADRILÀTERS: Classificació i definicions. Construcció de quadrats, rectangles, rombes, romboides, trapezis i trapezoides.

CONSTRUCCIÓ DE POLÍGONS REGULARS INSCRITS EN UNA CIRCUMFERÈNCIA: Hexàgon, triangle, quadrat, octògon. Costat del decàgon inscrit en una circumferència. Construcció. Costat del pentàgon inscrit en una circumferència. Construcció. Construcció del pentadecàgon. Inscripció aproximada d'altres

4. CONSTRUCCIONS GEOMÈTRIQUES

OPERACIONS AMB SEGMENTS I ANGLES: El teorema de Thales. Extensió del teorema de Thales. Construcció de perpendiculars: mediatriu d'un segment. Construcció del segment mitjana proporcional entre dos segments donats. Construcció gràfica de l'arrel quadrada.

LA CIRCUMFERÈNCIA: Circumferències: definició i elements. Angle respecte de una circumferència. Central, inscrit, semiinscrit, interior, exterior, circumscrit. Arc capaç d'un segment. Rectificació de la circumferència: construccions de Kochansky i de Mescheroni.

polígons regulars.

CONSTRUCCIÓ DE POLÍGONS REGULARS DONAT EL COSTAT: Casos particulars. Triangle. Quadrat. Pentàgon. Hexàgon. Heptàgon. Cas general. Construcció aproximada d'altres polígons regulars. Polígons regulars estrellats.

5. PROPORCIONALITAT I ESCALES

PROPORCIONALITAT: pel teorema de l'alçada, pel teorema del Catet i per Potència d'un punt. Semblança: Criteri de semblança de triangles.

ESCALES: Definició. Escala gràfica. Contraescala. Construcció d'escala gràfica. Triangle universal d'escala. Escala de transversals. Escala normalitzada.

Igualtat de polígons. Condició perquè dos polígons siguin directament iguals. Figures equivalents. Triangles i polígons equivalents, Equicomposició. Aplicacions.

6. TANGÈNCIES I POLARITAT

Problemes de tangències. Polaritat en la circumferència. Punts conjugats: Pol i Polar. Traçat de la polar. Triangle autopolar. Quaterns harmòniques determinades per circumferències ortogonals.

7. CÒNIQUES I CURVES TÈCNIQUES PLANES

SECCIONS CÒNIQUES: Antecedents històrics. Seccions i corbes còniques. Definicions i classificació, Teoria de Dandelin i elements fonamentals d'una cònica.

LIPSE: Definició i elements. Construccions de lalipse per punts, per afinitat respecte d'una circumferència i per feixos projectius. Diàmetres conjugats. Construcció de lalipse donats els diàmetres conjugats. Construcció de Mannheim. Circumferències focals i circumferència principal. Traçat de tangents. Intersecció amb una recta.

Hipèrbola: Definició i elements. Construccions de la hipèrbola per punts i per feixos projectius. Circumferències focals i circumferència principal. Traçat de tangents. Asímtotes. Traçat d'asímtotes. Intersecció amb una recta.

PARÀBOLA: Definició i elements. Construccions de la paràbola per punts i per feixos projectius. Traçat de tangents. Intersecció amb una recta. Transformacions projectives de les còniques.

8. SISTEMES DE REPRESENTACIÓ

La Geometria Descriptiva: Origen, objecte i definició. Classificació de les Projeccions. Fonament i àmbit d'aplicació de cada un dels Sistemes de Representació. Estudi comparatiu dels sistemes de representació. SISTEMA AXONOMÈTRIC: Consideracions generals sobre la necessitat del sistema axonomètric. Ressenya històrica. Classificació de les axonometries. Axonometria ortogonal. Fonaments i descripció del sistema. Classificació. Triangle fonamental o de la traces. Línies de màxima pendent i angle de pendent. Coeficients de reducció i escales axonomètriques.

9. MODELS DE REPRESENTACIÓ 3D

Especificación de contenidos de la unidad

10. INTRODUCCIÓ A LA NORMALITZACIÓ

Fonaments del dibuix industrial. Orígens de la Normalització. Definició de normalització. Concepte de norma. Fins i avantatges de la normalització. Principis generals d'un sistema de normes. Influència de la normalització en la societat. Classificació de les normes: pel seu àmbit d'aplicació, pel seu contingut, pel seu caràcter. Normalització espanyola, el I.R.A.N.O.R. Normes U.E.E. d'aplicació al dibuix tècnic. Normes D. I.N. i I.S.O. Definició normalitzada de les dimensions.

VISTES: Sentit de projecció. Denominació de les vistes i la seva obtenció abatent els plans del cub de projecció o mitjançant girs de la peça o objecte. Superfícies no explícites. Elecció de les vistes. Vista principal. Determinació de la tercera vista. Vistes excepcionals. Abatiments oblics. Sistema europeu i sistema americà. Símbol del mètode de representació. Conjunts: especejament.

SECCIONS, TALLS I RUPTURES: Generalitats. Definicions. Objecte. Seccions: les seves classes i observacions importants. Corts: les seves classes i observacions sobre ells. Trencaments. Corts especials. Convencionalismes: Normes i consells generals sobre indicacions, línies de tall i ratllats.

CROQUITZACIÓ: Concepte. Requisits mínims: proporció, qualitat de línies. Precisió geomètrica. Correspondència descriptiva. Criteris i recomanacions per a la seva realització.

11. ACOTACIÓ, TOLERÀNCIES I AJUSTOS

Definició. Línies de cota. Línies auxiliars de cota. Números de cota. Sistemes d'acotació: segons el procés de fabricació, segons la funció a desenvolupar. Per a la comprovació i control. Normes especials d'acotació. Conicitat, convergència i inclinació. Conceptes i acotació. Conicitats normalitzades i les seves aplicacions. Signes superficials. Indicacions escrites. Representació en els dibuixos dels signes superficials i de les indicacions escrites. Exemples.

Conceptes: Consignació de les toleràncies en els dibuixos. Sistemes d'ajustos. Definicions. Principis fonamentals del sistema de tolerància ISO. Classes d'ajustos. Sistemes de forat base i d'eix base. Utilització de la configuració. Ajustaments recomanats ISO. Tolerància sobre dibuixos de conjunt. Verificació de mesures. Toleràncies de forma i posició. Objecte. Definició i símbols. Indicacions als dibuixos

12. SIMBOLOGIA

Simbologia genèrica. Simbologia específica. Normativa aplicable

13. FONAMENTS DEL DISSENY INDUSTRIAL

METODOLOGIA. Informació, creativitat i tècniques. El Brainstorming, mètodes combinatoris, ... Factors estètics del disseny: lleis de la psicologia de la forma.

DISSENY ERGONÒMIC. Ergonomia: concepte i evolució històrica. Interacció home-entorn: factors i necessitats biofisiològiques. Factors morfològics i psíquics de l'home i necessitats operatiu-funcionals. La percepció sensorial de l'entorn. L'experiència psicoperceptual. L'entorn com a llenguatge.

DIBUIXOS DE CONJUNT I ESPECEJAMENT. Conceptes de Dibuix de Conjunt, Dibuix de Especejament i Llista de Peces. Composició del Dibuix de Conjunt i Llista de peces. Directrius en els dibuixos de Conjunt (selecció de les vistes, elecció de l'escala, referència dels elements, normes per a representar conjunts senzills). Dibuixos de Especejament. Normes a tenir en compte en confeccionar una llista de peces.

14. MODELS DE REPRESENTACIÓ DE DIAGRAMES

Diagrames de Flux, Diagrames de Blocs, Metodologia i eines. Diagrames específics.

15. LABORATORI D'EXPRESSIÓ GRÀFICA

Es realitzaran les següents pràctiques:

Dibuix geomètric.

Diagrames

Representació 2D

Representació 3D

Normalització i acotació

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	15,00

Pràctiques a l'aula	15,00
Laboratori	30,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	45,00
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

- Treball presencial: Classes de teoria, classes pràctiques i classes de laboratori. (G3,G5,G6)
- Treball no presencial de l'estudiant: Preparació de les classes, resolució de problemes, preparació de treballs i presentació de resultats. (G3,G5,G6)
- Tutories individuals o en grup

rup

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge dels estudiants es durà a terme seguint dos models:

- A) Per mitjà de la valoració de les activitats realitzades pels estudiants, de les pràctiques de laboratori i de la nota dels exàmens que es realitzin.
- B) A partir de la nota de les proves de coneixements mínims que es realitzaran en la data oficial i de la qualificació obtinguda en les pràctiques de laboratori.

Per optar a la modalitat d'avaluació A) l'estudiant ha d'haver assistit al 80% de les classes, haver realitzat el 80% de les activitats proposades, haver obtingut en elles una nota mitjana igual o superior a 5 i haver obtingut en les pràctiques de laboratori una qualificació igual o superior a 5. Les proves d'aquesta modalitat aniran dirigides a comprovar que s'han assimilats els conceptes fonamentals i s'ha treballat el plantejament i resolució de problemes. Les pràctiques de laboratori contribuiran a la qualificació final de l'assignatura amb un 50%. La nota d'aquesta part serà el resultat d'una avaluació contínua de totes les sessions de laboratori. En cadascuna d'elles es valorarà la destresa demostrada, interès en la pràctica i desenvolupament d'aquesta al llarg de la sessió. Per a la valoració de l'aprenentatge en les pràctiques de

laboratori es considerarà tant la participació de l'estudiant en la preparació prèvia a l'experimentació com l'habilitat mostrada en el laboratori i l'avaluació dels informes realitzats. (G3, G5, G6)

En la modalitat B) la prova consistirà en la resolució d'un cas pràctic en el qual l'estudiant haurà de demostrar el seu coneixement dels conceptes i tècniques vistes a classe i la seva aplicació valorant la seva aptitud per extreure la informació de l'enunciat i plantejar la resolució del problema . Amb la prova, l'estudiant només podrà accedir a un 75% de la nota màxima. Ara bé, l'estudiant que opti per aquesta modalitat se li valorarà també el treball realitzat durant el curs, sempre que la nota de la prova sigui igual o superior a 4 i se li afegirà a la nota de la prova. (G3, G5, G6)

Per a l'avaluació de les pràctiques de laboratori en aquesta modalitat l'estudiant haurà de lliurar resoltes totes les Pràctiques.

Els estudiants que optin per l'opció A), i que no aprovin l'assignatura en la primera convocatòria d'aquesta manera, s'hauran de presentar a la prova de la segona convocatòria i la forma d'avaluació serà, llavors, la de la modalitat B).

En qualsevol cas, el sistema d'avaluació es regirà pel que estableix el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per Graus i Màsters

(<https://webges.uv.es/uvTaeWeb/MuestralInformacionEdictoPublicoFrontAction.do?accion=inicio&idEdictoSeleccionado=5639>).

[://webges.uv.es/uvTaeWeb/MuestralInformacionEdictoPublicoFrontAction.do?accion=inicio&idEdictoSeleccionado=5639](https://webges.uv.es/uvTaeWeb/MuestralInformacionEdictoPublicoFrontAction.do?accion=inicio&idEdictoSeleccionado=5639)).

BIBLIOGRAFIA

CAD

- Referència b1: JON MCFARLAND, 'AutoCAD 2010'. (Anaya Multimedia 2010) ISBN 978-84-415-2675-4 DIBUJO GEOMÉTRICO y SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN
- Referència b2: GUTIERREZ VAZQUEZ, A, IZQUIERDO ASENSI, F, NAVARRO DE ZUVILLAGA, J, PLACENCIA VALERO, J. 'Dibujo Técnico'. (Ediciones Anaya S.A. Madrid, 1979).
- Referència b3: RIOJA CASTELLANO, Vicente. 'TÉCNICAS DE REPRESENTACIÓN. CONCEPTOS BÁSICOS'. Edita servicio de publicaciones de la Universidad Politécnica de Valencia (SPUPV-2005-187)
- Referència b4: CORDERO AMPUERO, A, LEICEAGA BALTAR, J.A, FERRERO CASTRO, R. 'Dibujo Técnico' Bachillerato. (Ediciones Anaya S.A. Madrid, 2002).
- Referència b5: DOMÍNGUEZ RODRIGO, FJ y MARTI DOLZ, J. 'El sistema axonométrico. Primera parte'. Edita servicio de publicaciones de la Universidad Politécnica de Valencia (SPUPV- 92.199) REPRESENTACIÓN 3D
- Referència b6: ONNIE ROSKES 'Google Sketchup Cookbook: Practical Recipes and Essential Techniques'. Editorial O'Reilly Media. 2009. NORMALIZACIÓN
- Referència b7: RAMOS BARBERO, Basilio y GARCÍA MATÉ, Esteban. 'Dibujo Técnico'. (AENOR N.

A.. Madrid, 2006).

REPRESENTACIÓ DE DIAGRAMES

- Referencia b8: BONNIE BIAFORE, 'Visio 2007 Bible'. Editorial Wiley. 2007